

31. 8. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Krátké pozastavení nad naléhavostí věci v případě podání ústavní stížnosti

Až na některé výjimky stanovené v zákoně č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, v platném znění (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) rozhoduje Ústavní soud o ústavních stížnostech podle data jejich nápadu. Zákon o Ústavním soudu ovšem ve svém § 39 zakotvuje možnost rozhodnout o ústavní stížnosti přednostně i mimo zákonem stanovené výjimky, a to za předpokladu, že se jedná o naléhavou věc. Jaké podmínky musí být pro naplnění požadavku naléhavosti věci splněny? V jakých případech rozhoduje zpravidla Ústavní soud přednostně?

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Naléhavost věci

Možnost přednostního projednání ústavní stížnosti je zakotvena v první větě § 39 zákona o Ústavním soudu, která stanovuje, že: „*Při projednávání návrhů se Ústavní soud nemusí řídit pořadím, v němž mu návrhy došly, jestliže se usnese, že věc, které se některý návrh týká, je naléhavá.*“. Uvedené doplňuje ještě následující věta, která zakotvuje, že tím není dotčeno ustanovení § 71d odst. 1 (Řízení o souladu mezinárodních smluv podle čl. 10a a čl. 49 Ústavy s ústavními zákony), § 97 odst. 3 (Řízení o ústavní žalobě proti prezidentu republiky) a § 113 (Řízení o návrhu prezidenta republiky na zrušení usnesení Poslanecké sněmovny a Senátu podle čl. 66 Ústavy) zákona o Ústavním soudu.

Důvodová zpráva k zákonu o Ústavním soudu k uvedenému dodává, že jde o možnost Ústavního soudu odchytil se „*od pravidelného postupu daného pořadím návrhů, a přednostně projednat návrh, který považuje za naléhavý ať již z důvodů veřejných nebo i z podstatných důvodů, které jsou na straně navrhovatele; přitom ovšem nesmí být vytvářena neodůvodněná procesní nerovnost mezi jednotlivými navrhovateli.*“.[1]

Kromě zákonem zakotvených výjimek se tedy pro přednostní projednání ústavní stížnosti požaduje naléhavost věci. Kdy je pro posouzení ústavní stížnosti naplněn požadavek naléhavosti? Co neurčitý pojem „*naléhavost věci*“ představuje?

Komentář k § 39 zákona o Ústavním soudu naléhavou věc vysvětluje tak, že se musí jednat o „*takovou věc, jejíž projednání nesnese odkladu, jejímž pozdějším projednáním mohou vzniknout již neodčinitelné či obtížně odčinitelné skutečnosti nebo jejíž pozdější projednání se stává čistě akademickým, tj. nebylo by již způsobilé vyvolávat v realitě právní následky.*“.[2]

Přitom jak komentář upozorňuje, jedná se o naprosto výjimečný postup a při posuzování, zda je věc naléhavá, záleží zcela na uvážení Ústavního soudu. Vodítkem pro posouzení zda je věc naléhavá by při tom mělo být to, že se má jednat o věci, „*kde by delší doba řízení před Ústavním soudem snižovala efektivitu rozhodování Ústavního soudu.*“.[3] nebo hrozící vážná a neodvratitelná újma na

majetku nebo jiných chráněných hodnotách, jakými jsou například zdraví nebo svoboda.[4]

Rozhodovací praxe

Co se rozhodovací praxe Ústavního soudu týče, tak se přednostně dle § 39 zákona o Ústavním soudu rozhodovalo v případech blížících se senátních voleb či ve věcech vazebních. Dále rovněž v případech namítaných průtahů v řízení.[5] Pro běžnou advokátní praxi budou přitom stěžejní zejména věci týkající se průtahů v řízení a věci vazební.

Za zmínku v této souvislosti stojí například nálezy ústavního soudu II. ÚS 284/04 ze dne 31. 8. 2004 zabývající se průtahy v řízení. Stěžovatelé v ústavní stížnosti požadovali odstranění průtahů v řízení způsobených postupem obecného soudu, který ve věci meritorně nejednal, ale věc ihned přerušil. Ústavní soud se v předmětném nálezu vyjádřil tak, že *„Vzhledem k tomu, že se stěžovatelé domáhají odstranění průtahů v řízení, posoudil Ústavní soud nejprve naléhavost věci. Po zvážení všech okolností dospěl k závěru, že podmínky § 39 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), jsou splněny. Věc je naléhavá, neboť je nežádoucí, aby projednání ústavní stížnosti vedlo k podstatnějším prodlužování řízení ve věci stěžovatelů (a tím k porušování jejich práva na spravedlivý proces a na soudní ochranu), ať už by samotné rozhodnutí o ústavní stížnosti bylo jakékoliv. Proto byla tato věc projednána přednostně.“*

Dalším příhodným nálezem Ústavního soudu zabývajícím se naléhavostí věci je nálezy II. ÚS 198/04 ze dne 20. 5. 2004. Stěžovatel v ústavní stížnosti namítal, že vzetím stěžovatele do vazby došlo k porušení jeho základních práv. Ústavní soud přednostnímu projednání ústavní stížnosti vyhověl, neboť *„Věc je naléhavá, neboť je nežádoucí, aby projednání ústavní stížnosti vedlo k podstatnějším prodlužování vazby stěžovatele (a tím k prodlužování omezení jeho osobní svobody), ať už by vlastní rozhodnutí o ústavní stížnosti bylo jakékoliv. Proto byla ústavní stížnost projednána přednostně.“*

Naléhavost věci přiznal Ústavní soud také v případech, kdy by jeho pozdější rozhodnutí mohlo mít s ohledem na běh trestního řízení význam akademický, a tudíž rozhodl ve věci přednostně.[6]

Naopak Ústavní soud nepřiznal naléhavost věci v případech, kdy stěžovatel namítal naléhavost z důvodu toho, že současný vlastník ideální ¼ předmětných nemovitostí by s nimi mohl naložit tak, že by stěžovateli vznikla nenahraditelná a neodškoditelná újma[7] či v dalších případech restitučních nebo jiných sporů, kde je naléhavost již samotným obecným znakem.

Konečně je vhodné zmínit, že dle § 39 zákona o Ústavním soudu Ústavní soud nerozhoduje zpravidla v případech, kdy lze využít postup podle § 79 odst. 2 zákona o Ústavním soudu a odložit vykonatelnost napadených rozhodnutí, pokud to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem, a jestliže výkon rozhodnutí nebo uskutečnění oprávnění přiznaného rozhodnutím třetí osobě nebude znamenat pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká při odložení vykonatelnosti může vzniknout jiným osobám[8] nebo podle § 80 zákona o Ústavním soudu u případů týkajících se předběžných opatření.

Závěrem

Jak z výše uvedeného vyplývá, pro úspěšné dožadování se vydání přednostního rozhodnutí v případě podání ústavní stížnosti, musí být splněn požadavek naléhavosti věci ve smyslu § 39 zákona o Ústavním soudu.

Z rozhodovací praxe Ústavního soudu přitom plyne, že se musí jednat o věci spočívající v omezování svobody stěžovatele (v této souvislosti půjde nejčastěji o věci vazební) či o případy, kdy by dlouhá

doba řízení o předmětné ústavní stížnosti vedla k prodlužování řízení stěžovatele zatíženého namítanými průtahy, tedy ve smyslu porušení práva na spravedlivý proces stěžovatele. Rovněž tak u věcí, kdy by pozdější výrok Ústavního soudu spadl do roviny akademické.

Konečně je nutné vzít na zřetel, že pokud se v předmětné věci nebude jednat o naléhavost věci ve smyslu § 39 zákona o Ústavním soudu, je na zvážení použití § 79 zákona o Ústavním soudu a požadovat alespoň odložení vykonatelnosti stěžovatelem napadených rozhodnutí.

Mgr. Adéla Vojáčková,
advokátní koncipientka

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

---

[1] Důvodová zpráva k zákonu č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu.

[2] WAGNEROVÁ, Eliška, Martin DOSTÁL, Tomáš LANGÁŠEK a Ivo POSPÍŠIL. Zákon o Ústavním soudu: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2017-7-26]. ASPI_ID KO182_1993CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

[3] Tamtéž.

[4] Blíže viz FILIP, Jan. § 39 [Naléhavost věci]. In: FILIP, Jan, HOLLÄNDER, Pavel, ŠIMÍČEK, Vojtěch. Zákon o Ústavním soudu. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2007, s. 187. ISBN 978-80-7179-599-5.

[5] Blíže viz tamtéž.

[6] Blíže viz náleží Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2005, II. ÚS 298/05.

[7] Blíže viz náleží Ústavního soudu ze dne 11. 3. 1999, I. ÚS 101/97.

[8] Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 29. 11. 1996, IV. ÚS 185/96.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)

- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)